

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

76. ÅRGANG

26. SEPTEMBER 1964

A V I N N H O L D E T :

GRØSSER VI — LITT BRYDD? · TENÅRINGER UNDER
PRESS · HELSEDIREKTØREN OG «ST. OLAV» OM SYKE-
HUSENE · FILM · BLIKK PÅ TIDEN

NR
18

NESTE NUMMER UTKOMMER 10. OKTOBER 1964

AV KIRKENS LIV

Uken 27. sept.—3. okt.

Uken 4.—10. okt.

19. SØNDAG EFTER PINSE.

Epistel: Efes. 4, 23—28.

Evangelium: Matt. 22, 1—14.

Samfunnet trengte til en kraftig moralsk fornyelse på apostlenes tid, derfor kan Paulus virkelig tale om nye mennesker når han i dagens epistel oppmuntrer den kristne menighet til å vise såpass solidaritet og nestekjærlighet at ingen lyver for sin neste, bærer nag eller stjeler. Situasjonen har dessverre ikke forandret seg betraktelig. Vi må stadig fornyes i sannferdighetens, tålmodighetens og ærlighetens ånd.

Gjør vi ikke det, tilføyer evangeliet om de innbudne til bryllupet, kommer vi ikke inn i himmelriket. Vi er invitert til å få del i Herrens gleder, men risikoen er stor for at vi enten forsømmer innbydelsen, forakter den eller gjør oss uverdige til den.

MANDAG: *Wenceslas*, hertug av Böhmen og martyr (10. årh.).

TIRSDAG: *Erkeengelen Mikael*. Mikael blir som kjent betraktet som englenes fører i deres kamp mot de onde makter.

ONSDAG: *Hieronimus*, prest og kirkelærer († 420). Ved siden av Augustin, som han i flere henseende var i bitter strid med, er Hieronimus en av Vesterlandenes store kirkefedre. Hans navn er særlig knyttet til oversettelsen av Bibelen til latin.

TORS DAG: Ferialdag.

FREDAG: *Verneenglenes fest*. Den er av meget senere dato enn Mikael's fest. Den minner oss om den omsorg Gud og hans engler omgir oss med.

LØRDAG: *Teresia av Lisieux*, karmelittsøster († 1897), misjones skytshelgen. En av de mest populære helgener i vårt århundre. Hun har hjulpet utallige kristne til å leve et sant indre liv og har fra det klostret som hun aldri forlot, arbeidet for kirken over hele verden. Kjærligheten kjenner ingen grenser.

20. SØNDAG EFTER PINSE.

Epistel: Efes. 5, 15—21.

Evangelium: Joh. 4, 46—53.

I likhet med forrige søndags lesning beskriver dagens epistel det nye menneske som lever i pakt med ånden. Evangeliet beretter om et av de syv mirakler som Johannes har flettet inn i sitt evangelium: helbredelsen av den kongelige embetsmanns sønn i Kapernaum. Jesus gjør gjerne dette tegn som svar på mannens tro, men beklager at slike tegn er nødvendige. Burde ikke jødene, som er blitt opplyst av Gud, kjenne hans røst igjen uten slike undergjerninger!

På grunn av at den 4. oktober i år faller på en søndag er fransiskanerne de eneste i bispedømmet som feirer Frans av Assisi i liturgien.

MANDAG: Ferialdag.

TIRSDAG: *Bruno*, Karteuserordenens grunnlegger († 1101). Det er hans orden vi kan takke for at eneboerkallet har holdt seg levende i Vest-Europa.

ONSDAG: *Vår Frue av rosenkransen*. Hun feires faktisk hver dag i denne måned i alle kirker hvor rosenkransen blir bedt i fellesskap. Det er en del av kirkens liv at vi etter evne deltar i oktobermånedens andakter.

TORS DAG: *Birgitta*, enke († 1373). En av de få nordiske helgener som ikke bare feires her hjemme, men i hele kirken. Hun spilte også en stor rolle for hele den katolske kirke ved sin myndige opptreden ved pavehoffet.

FREDAG: *Johannes Leonardi*, bekjenner. En av de mange helgener som viet sitt liv og sin gjerning til oppdragelse av fattige barn († 1609).

LØRDAG: *Frans Borgia*, jesuitt († 1572). Slekten Borgia er dessverre bedre kjent for sine dårlige representanter enn for den store helgen den også har frembragt. Frans løftet opp og videreførte Ignatius' verk som tredje general av jesuitterordenen.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stillemesse	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45	11.00 — Eng.
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 — —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.30	—
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsveien 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	10.30 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 3388	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBØRG: <i>St. Olavs kapell</i> (hver 14. dag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	18.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 969	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2, Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 671	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintege. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehus</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94, Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (I. VII—31.VIII) (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: Pater Hallvard Rieber-Mohn.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

GRØSSER VI - LITT BRYDD?

Et par av tidens mest brennaktuelle problemer har et felles besynderlig trekk: de virker fort trettende, nesten kjedelig på mange mennesker. Det er en skjebne som rammer mye av det informerende stoffet om U-hjelpen, det tradisjonelle bildet av små farvede, småkrøllete unger med digre melkekrus får faktisk en god del av oss til å gjespe i smug, hvis vi ikke tar feil. Selv de som helt og fullt slutter opp om selve hjelpetanken må ha kjent den følelsen. Og den samme skjebne får også alle disse små notisene i avisen om unges feilgrep og problemer, vi grøsser første gang vi leser at en 14-åring er satt i fengsel, neste gang bare registrerer vi nyheten. Brydd.

Det er akkurat som om vi tar i bruk en spesiell forsvarsmekanisme som kan beskytte oss mot en for påtrengende virkelighet. Vi orker ikke til daglig mas om disse ting for vi godtar ikke at de virkelig angår oss personlig. Vi kan gi hjelp til farvede nasjoner, men vi vil helst ha dem på avstand. Vi kan nok kvekke til ved nyheten om at en ungdomsbande er tatt i nabolaget, men vi verger oss ved å tenke at det aldri kunne ha hendt i vår egen stue. Med våre barn.

Det er visst meget vanskelig for foreldre å forbinde tidens debatt om ungdommens problemer med sine egne håpefulle. Det er vanskelig for dem å forstå at de når som helst kan få problemet rett inn i stuen. Vi forsøker å dekke over de små skjevheter og forbli respektable. Og etter vår mening er det dette som skjer nå hvor virkelige alvorlige faretegn når det gjelder tenåringsne neglisjeres og fortrenses av voksne som ikke har tid og mot til å ta ansvaret lenger.

Det er rystende fakta overlege Willey Olsson i Oslo Helseråd legger frem i dette nummer. Det er en lang og blodig historie om selvmord, narkotika og alkoholmisbruk og ubegrenset, ukontrollert frihet, følelseskulde i hjemmene, manglende forståelse, sykdomsfaktorer osv. Men er ikke nesten det mest rystende ved det hele at vi kan lese gjennom en slik historie, riste forarget og på en måte sjokkert på hodet — og så legge saken til side. Hvor mange av de som leser dette stoffet setter seg etterpå ned i en stille time og gjør opp enslags status for sin egen familie? Hva vet vi egentlig om våre tenåringsopplevelse utenfor hjemmet? Hva vet vi om virkningene

av presset på dem? Eller er vi i det hele tatt ikke oppmerksom engang på at presset eksisterer?

En forbløffende ting ved de ungdomsbandene som tidligere i år ble grepet i noen av Oslos beste strøk, var dette at foreldrene i stor utstrekning ikke hadde anelse om at deres «smågutter» hadde forlatt Donald Duck-stadiet og holdt på å lagre dynamitt på værelsene i annen etasje.

Hvem er jeg? Det er et spørsmål som fortvilede unge gutter og piker ofte stiller seg, får vi høre i det intervjuet vi bringer. Det er de unges identitetsproblem i en tilsynelatende absurd verden.

Men hvem er vi? Vi voksne som har ansvar. Vi er tilsynelatende respektable, vi sliter hardt med vårt kjøpmannskap, gir en krone til veldedig formål med jevne mellomrom, sørger for at familien er pent kledd. Men hvorfor gir vi dem ikke mer av vår tid og av våre tanker? Mangler de ikke vår kjærlighet? Ikke den sentimentale kjærlighet som utelukkende vil skjermes og bevare, men den som vil følge de unge litt på avstand fra dag til dag, fullt klar over at de når som helst virkelig kan trenge hjelp. Hvem er vi som glemmer en slik plikt?

A. R.

Barn- og ungdommen er de sterke og besettende opplevelsers tid — mottageligheten er stor og følelseslivet labilt. Foreldre og oppdragere gjør vel i å se nøye på hva som opptar deres barn.

MEDALJENS FORSIDE

Er en av grunnene til at vi «går trett» av ungdommens vanskeligheter å finne i det enkle faktum at pressen stort sett bare registrerer nederlagene? Vi understreker: en av grunnene.

Den britiske avisen Catholic Herald har ofte vært en hederlig unntagelse. For en stund siden bragte denne avisen f. eks. på sin førsteside en nøktern, ypperlig historie om et lite «fredskorps» av tenåringer som gjør frivillig innsats blant handicapede, sinnsyke, gamle osv.

Vi synes det er riktig også å bringe et slikt stoff inn i debatten for å få et mest mulig variert bilde av ungdommens problemer — og muligheter.

(Se side 290)

TENÅRINGER UNDER

INTERVJU MED OVERLEGE WILLEY OLSSON

Hvem er jeg? Fortvilede 15- og 16-åringer har stilt dette spørsmål til overlege Willey Olsson ved Oslo Helseråds avdeling for barne- og ungdomspsykiatri. Og for vi innleder vår samtale med overlegen så la oss ganske kort stille oss selv dette spørsmålet, det er jamen god grunn. Hvem er vi?

Hvem er vi som har det så travelt at vi forsøker å avfeie alvorlige varsler om ungdommen (senest på Nordstrand og ved Holmenkollbanen) som isolerte fenomener. Det hele skyldes noen få «som ødelegger», forøvrig er alle i omgangskretsen og i sognet tekkelige og flinke, heter det. Vi vifter forarget med hendene hvis det snakkes om felles ansvar, og i løpet av en-to-tre er problemet igjen puttet ned i skuffen for uartigheter.

Noen verdensmenn begynner å snakke avvæpnende om sin egen ungdom, de stjal da epler for svingende. Og det ble da folk av oss også, ikke sant? Bra folk.

Hvem er så vi? Jo, vi er den del av menneskeheten som ikke vil forstå noe av det som foregår blant unge idag. Stjele epler, det er typisk at vi kan begynne å snakke om en slik ting. Vi prøver å unngå å se den svimlende avgrunn mellom hine tiders fromme epleslang og dagens blodige spill med legeme og sjel.

For det er jo ikke det at de er verre i våre dager, men grenselinjene er flyttet langt, langt ut. Og det presset vi har lagt på dem knuser dem — eller gjør dem til opprørere.

For hva foregår egentlig?

Disse få «gærningene» som vi avfeier så lett eller lukker ute, det er ganske unge mennesker som tumler med et virkelig identitetsproblem blant annet.

Og det er ikke noe høylitterært ved deres problem, for hvem er de? Jo, de hører til i verden som de yngste alkoholikere, de yngste selvmordskandidater. Av og til bortskjemte, utstyrt med stor frihet, nesten alltid meget en-somme.

De er unge som har fått smak ofte på alkohol i femtenårsalderen, i en alder hvor nervesystemet ennå er så skjørt at fem, seks måneders noenlunde jevnt misbruk i det skjulte gjør en ung gutt eller pike til alkoholiker. Det hender i dagens Oslo.

EN KARUSELL-LEK

Og det er unge som tar sitt liv. Vi snakker nødig om dette, men det er et faktum som det er lett å få bekreftet fra ansvarlig hold. Unge begår selvmord i dagens Oslo, knust av vår verden.

Det er unge som får opptil 50 kr. hver lørdag i uke-penger av fedre med liten tid og god råd. Eller det er unge som kommer fra «enklere» forhold av brutalitet og fyll og eder. Begge miljøene kan utløse krisen, i begge er den unge ofte hjemløs.

Ofte er disse unge meget ærlige i sitt opprør. De har våknet opp til noe som de synes er en råtten verden, en verden uten noe å ofre seg for. Går det an å være ung i en verden som ikke brenner for noe lenger? En verden hvor kjærligheten er redusert av de voksne til en slags karusell-lek?

Oslo Helseråd har en spesialavdeling for slike unge. Fire leger, seks psykologer, fire sosialkuratorer og kontorhjelpen og alle har mer enn nok å gjøre. Problemet er veldig i virkeligheten.

— Vi har en god del gymnasiaster som kommer til oss, sier overlege Olsson. — De klarer ikke skolepresset, de synes selv ikke de holder mål. Det er jo her en helt annen mentalitet enn i mine dager. Vi visste at veien lå åpen for oss, selv om vi ikke fikk så fremragende karakterer. Idag tvinger de lukkede studier, linjevalget og av og til foreldrenes ambisjoner alt fra starten av frem en farlig utvikling i de unges sinn. De har ikke tid til å være unge. Det blir bare tid til teoretiske fag og spekulasjon. Derfor er det vi nå ser ofte utslag av et direkte opprør mot et samfunn som legger et slikt press på dem.

FRA TO MILJØER

— Jeg tror det er en meget alvorlig fare i dette, sier han. — De unge skal ha lov til å dyrke sine interesser. Jeg selv brukte mer tid på botanikk og andre ting som opptok meg enn på medisinen. Vi tok sikte på å gå ut i et yrke, eller i et kall om De vil, og gjør en så god gjerning som vi kunne. Idag er det noe helt annet. Vi møter alle disse nå som strever seg frem til artium og mister gløden. Av og til glir de inn i ren depresjon og tumler

Ikke «gærninger», men bunter av forvirring og usikkerhet.

med selvmordstanker. Noen av foreldrene setter alt til side for å få dem frem, de presser dem inn i en slik forvitlet situasjon. Mødre går ut i arbeidslivet, selvfølgelig ofte med god grunn, men av og til er det også ofte en flukt fra det daglige, triste livet. Det finnes en stor gruppe slike yrkeskvinner som har vanskeligheter på grunn av skyldfølelse, de har følelsen av at de har sviktet osv.

Usikkerhet, skilsmisser, intelligenssvikt, dårlige hjem, følelseskalde hjem — Olsson møter faktor etter faktor daglig i sitt arbeide.

— Det er ikke én enkelt faktor som bestemmer ungdomskriminaliteten, sier han. — Det er alltid en masse faktorer til stede. Vi vet at det er en påtagelig forbindelse mellom utglidningene og dårlige hjem. På dem som f. eks. kommer fra et vanskelig hjem virker voldsmentalitet sterkt. De fra gode hjem registrerer nok også slike ting, men det virker ikke som noen oppfordring på dem.

— Flere ganger i det siste har vi i avisene hørt om unge fra bedrestilte hjem som har glidd ut, ofte på drastiske måter. Kan De forklare det?

«STERILT, KALDT FORHOLD»

— Jeg kan bare si noe generelt om det, det varierer fra sak til sak. Men et godt hjem betyr ikke bare at det har en god økonomisk standard. Gang på gang har jeg sett at det har eksistert et sterilt kaldt forhold mellom ektefellene f. eks. De unge som vokser opp i slikt miljø vil søke kontakt på annen måte.

Dette med identitetsproblemet har de nok hørt om og lest om i våre dager, men det bygger ikke bare på det. Mer og mer ser jeg hvor ensomme de unge idag kjenner seg. Jeg bruker ofte det ordet. De er isolerte og de er ofte redde. Tidligere hadde de foreldrenes livssyn og tro, idag er det ikke noe å bygge på for mange av dem.

— Og de unge blir syndebukkene?

— Vi klager over dem hele tiden. Men dagens ungdom er like fin, kanskje finere enn i min tid. Det er bare det at de har det så uendelig mye vanskeligere, det er større press på dem overalt.

— Hvem har ansvaret?

— Det er gjerne noen få foreldre som blir hengt ut hvis det blir snakk om ansvar. Men alle vi andre da som har skapt dette samfunnet, har ikke vi like stort ansvar?

Når de unge står på overlege Olssons kontor, møter overlegen også alkoholproblemet.

— Det er idag en voksende fare, sier han. Noe av det farligste som skjer er at ungdommen har fått smaken på alkohol. Enkelte av dem drikker for å slippe dette presset vi har snakket om og komme lettere gjennom skolen. Men hele organismen er mye skjørere i et slikt ungt menneske, særlig nervesystemet.

— Narkotika?

— Ja, det er skremmende. Pikene drar på raggareturner til Sverige og skaffer seg det de vil av den slags.

— For rikelig med penger?

— Det har stått unge her som har sagt til meg at fattern pleier å stikke til dem en femtilapp hver lørdag. Ellers kan det mer normalt ligge mellom 20 og 60 kr. i måneden som de får hjemme. Stort sett har de unge det ganske rikelig med penger.

— Har filmen stor innflytelse?

EN NY FAKTOR

— De som har dårlig kontakt og kommer fra dårlige hjem søker ofte til kino. En gutt sa til meg: Det hender at jeg går på alle tre forestillingene om lørdagen. De søker dit for å drømme og glemme. Det er noe som går igjen i hele Vesten. Det er nok sjelden de kopierer det de ser, men den stadige nedvurdering av f. eks. det annet kjønn som de er vidne til er også farlig. De får dunket det inn i seg at det er «lettvtint å skaffe seg et kei», hun er noe som kan brukes og hives til side igjen.

— Hva kan dere gjøre?

— Svært ofte kommer vi for sent inn i bildet. Det er også vanskelig ofte å få foreldrene inn i bildet, det kan skyldes skilsmisse, fyll osv. Og er de unge grepet i noe ulovlig allerede, anser de ofte oss til å begynne med som motstandere. Men etterhvert får vi deres tillit og kan forsøke å gjøre noe for dem, enkelte ganger kan vi finne ut ting som forklarer deres situasjon medisinsk f. eks.

— Hvordan det?

— Vi har en undersøkelse hvor vi kan registrere hjernebølgene. Ved denne undersøkelse har vi funnet mange som lider av temporallapsepilepsi, en mindre skade fra fødselen. Jeg har selv undersøkt elevene ved en spesialskole og funnet at over 25 pst. av dem hadde en slik sykdom. For foreldre er det ofte en opplysning som forandrer situasjonen og gjør det lettere, gutten deres er ikke gal eller umulig, han er syk.

(Forts. side 288)

VÅRE KATOLSKE SYKEH

Helsedirektør
Karl Evang
svarer
«St. Olav»

Det er både forbausende og forstemmende at «St. Olav» som karakteriserer seg selv som «Katolsk tidsskrift for religion og kultur», følger i enkelte politiske organers fotspor når det gjelder å anslå en aggressiv og personlig tone i angrepet på helsemyndighetene i forbindelse med de nye kurtakster for sykehus som Lønns- og Prisdepartementet har fastsatt.

Med dette vil jeg anmode «St. Olav» om konkret å legge frem de tilfelle redaksjonen måtte sitte inne med hvor helsedirektøren eller noen annen representant for Helsedirektoratet har lagt vanskeligheter i veien for et katolsk sykehus her i landet eller har vist ringeakt eller manglende respekt for det arbeid som her gjøres for syke mennesker. Hvis de katolske sykehus føler seg diskriminert i forhold til andre sykehus — private eller offentlige — her i landet, så la oss få det frem. Meg bekjent har dette aldri vært gjort fra Helsedirektoratets side, og jeg vil være takknemlig for å få kjennskap til om noe katolsk sykehus mener det er begått overgrep mot det, i så tilfelle vil jeg gjerne bidra til å rydde opp.

Jeg vil også være takknemlig for å få beskjed hvis det er noe katolsk sykehus som ved gjennomføring av de nye kurtakster har fått en lavere inntekt enn etter de kursatser som gjaldt tidligere. Dette har nemlig ikke vært forutsetningen.

Som kjent er den kurlpengesats som Lønns- og Prisdepartementet har fastsatt og som kan utbetales av trygdekassen til det enkelte sykehus, basert på en vurdering av den medisinske kvalitet av vedkommende sykehus. Er de katolske sykehus imot å legge et slikt prinsipp til grunn? Hvilket annet prinsipp vil de i tilfelle finne mere rettferdig? Skal f. eks. et sykehus med lav medisinsk kvalitet kunne gjøre krav fra trygdekassen på samme kurlpenger som et med høy kvalitet?

I sin artikkel «De private sykehus — fakta på bordet» opplyser Age Rønning at St. Josef-søstre ved de katolske sykehus som drives her i landet skulle hatt en samlet årslønn på 1¼ million kroner hvis de hadde mottatt vanlig regulativlønn for sitt arbeid. Hvis man antar at vanlig regulativmessig lønn til sykepleiere utgjør ca. 30 prosent av et sykehus' driftsutgifter, sparer vedkommende katolske sykehus ganske visst ikke hele dette beløp, idet søstrene jo skal ha bolig, mat, uniform og også såvidt jeg forstår oppnår sikring av sin alderdom, men en ikke ubetydelig besparelse vil det bli, og de katolske sykehus som har St. Josef-søstre eller andre søstre som ikke mot-

tar vanlig lønn kommer derfor økonomisk til å stå i en gunstigere situasjon enn andre sykehus som betaler vanlig lønn til sine sykepleiere. De katolske sykehus betaler i de fleste tilfelle heller ikke lønn til de leger som arbeider ved sykehusene, og sparer dermed også dette. Disse forhold blir det ikke tatt hensyn til ved fastsettelse av kurlpengen, som alene baserer seg på sykehusets medisinske kvalitet uansett hvorvidt sykehuset lønner alle sine funksjonærer eller ikke.

Det er derfor grunn til å tro at flere katolske sykehus ikke bare går i balanse med de nåværende kursatser, men endog med overskudd. Av «St. Olav» nr. 16 synes forøvrig å fremgå at slik inntekt (overskudd?) av sykehusdrift investeres i videre utbygging. Hvis dette er riktig, betyr det altså at den norske offentlige trygdeordning delvis finansierer utbyggingen av nye katolske sykehus her i landet. Det er da litt vanskelig å forstå hvorfor det klages.

Når det gjelder frivillig helsearbeid i Norge forutsettes i alminnelighet at vedkommende frivillige organisasjon selv bidrar økonomisk i større eller mindre grad.

Hele opplegget i St. Olav nr. 16 står forøvrig i den skarpeste motstrid til det meget fruktbare og tillitsfulle samarbeid som på en rekke steder i vårt land er innledet mellom katolske og offentlige sykehus og som Helsedirektoratet ofte har hatt anledning til å medvirke til. Jeg har derfor vanskelig for å tro at «St. Olav» taler på vegne av alle de katolske sykehus. Det må derfor være meg tillatt å stille disse spørsmål og samtidig returnere det spørsmål som finnes under karikaturen av meg i «St. Olav»: «Vil man fremme trivsel, gjensidig tillit og samarbeid?»

VATIKANKONSILET TREDJE SESJON ER ÅPNET

Det II. Vatikankonsils tredje sesjon ble åpnet mandag 14. september i Peterskirkenes aula av Pave Paul VI. Paven holdt en tale til konsilfedrene som for sitt overblikk, sin klokskap og sin varme vil bli husket, som ett av den katolske fornyelses store dokumenter. Særlig understreket paven ett av dette konsils hovedformål: A levendegjøre sansen for biskopens plass og gjerning i Kirkens ledelse. Paul VI omtalte også sitt eget embede og dets funksjon som enhetens synlige og virkende faktor, i ordelag som har gjort et sterkt inntrykk i konsilet og den katolske verden.

Konsilet gikk derefter over til sin rikholdige saksliste, hvis første emne er skjemaet «De ecclesia» — om Kirkens vesen.

«St. Olav» kommer utførligere tilbake til disse begivenheter i sine konsil-reportasjer fremover, og kan glede seg over en korrespondent i Rom også under denne sesjon: Den ellers i Uppsala virkende jesuitt-pater Herman Seiler, lederen av den svenske «Katolsk Informationstjänst» (KIT).

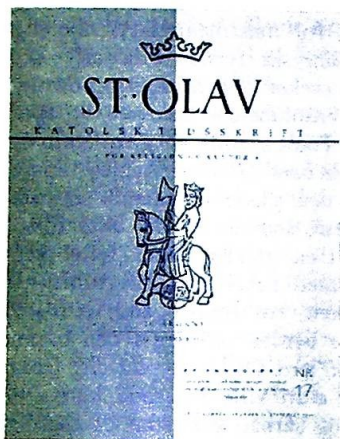
Eftersom generalvikar Mgr. Gorissen ivaretar de løpende forretninger i bispedømmet under biskopens fravær, er vi blitt bedt om å gjøre oppmerksom på, at post til biskopene personlig enten må merkes «privat» eller sendes direkte til deres Rom-adresser:

Biskop Jacob Mangers, via Alessandro Poerio 63, Roma (Gianicolo) Italia.

Biskop John Willem Gran, Monte Cistello, via Laurentina 471, Roma E.U.R.: Italia.

Sesjonen ventes å vare to måneder.

JS — TO SYNSPUNKTER

Men saken
har også en
annen side

Her vi først og fremst mener å burde feste oss ved i helsedirektør Evangs svar til oss, er hans tilbud om å se med fornyet oppmerksomhet på de uheldige avgjørelser som måtte være truffet i vurderingen av de enkelte sykehus. For hvert enkelt av våre sykehus er det ellers en viktig nyhet at Helsedirektoratet og Lønns- og Prisdepartementet *ikke* har forutsett en lavere inntekt etter de nye, enn etter de gamle kursatser. «St. Olav» har hos flere av våre sykehus fått bekreftet uholdbarheten i en slik betraktningmåte: De økonomisk ansvarlige for disse institusjoner fastslår kategorisk overfor oss, at inntekten relativt sett *er* gått ned, som følge av disse kursatser, og at de rammede sykehus i denne forbindelse har følt seg lite forstått av helsemyndighetene.

Helsedirektør Evangs ord, hvis oppriktighet vi ikke har noen grunn til å trekke i tvil, åpner følgelig adgangen for hvert enkelt av våre sykehus til, hvert ut fra sin særlige budsjettmessige situasjon, å få drøftet kursatsen med de bestemmende myndigheter ut fra det rimelige prinsipp han nevner: At sykehusets inntekter ikke må gå ned. (Vi går da ut i fra at han i denne paritet inkluderer eventuelle prisstigninger — altså i de alminnelige leveomkostninger). Vi skulle anta at både våre katolske sykehus og de øvrige private sykehus vil feste sin oppmerksomhet på denne regel.

«St. Olav» har videre *ikke* bestridt rimeligheten i at en vurdering av den medisinske kvalitet legges til grunn for bestemmelsen av kursatsene. Men vi finner det rimelig å sette et markert spørsmålstegn ved enkelte utslag av denne vurdering. Det fremgår allerede av «St. Olav» nr. 16 at Sosialdepartementet i brev av 25. juni i år har fått oversendt opplysninger fra Vor Frue Hospital, som etter St. Josefssøstrenes oppfatning dokumenterer, at kursatsbestemmelsen for hospitalet må være truffet på sviktende grunnlag. Her må det, som i enhver annen vurdering, være adgang til å anstille sammenligninger. Og når for eksempel Sunnås pleiehjem på Nesodden, som sikkert gjør en god innsats innenfor sine muligheter, etter hva vi får opplyst er vurdert til fem kroner mer pr. pasient pr. dag enn en institusjon som Vor Frue Hospital, blir denne samme medisinske betraktningmåte ikke umiddelbart og iøynefallende overbevisende. Der kan være saklige faktorer her som unnslipper oss — i så tilfelle ville det vært klokt og hensynsfullt av Sosialdepartementet (som ennå ikke engang har erkjent mottagelsen av søstrenes brev av 24. juni) å belyse dem, overfor de sykehus som føler seg forfordelt eller diskriminert. Det kan på den annen side dreie seg om en faktisk vurderings- eller administrasjonsfeil — i så tilfelle verdsetter vi Helsedirektørens gode vilje til «å rydde opp».

Dr. Evangs anførsel om den investering i sykehus-utbygningen som hittil (NB!) har vært mulig for våre katolske institusjoner, finner vi ikke megen grunn til å gå nærmere inn på. Inntil klart og prinsipielt uttrykk for dette foreligger, vegrer vi oss for å tillegge Helsedirektoratet den oppfatning at de private sykehus prinsipielt *ikke* skal ha de økonomiske muligheter for den utbygning og modernisering som etter beste skjønn og omsorg svarer til sykehusets faktiske og naturlige behov. I så fall ville jo Direktoratets politikk overfor disse institusjoner bli lite annet enn en dårlig kamuflert avviklingsplan.

Det er riktig at søstrenes ulønnede innsats lenge har tillatt en relativt hurtig utbygning og modernisering av våre sykehus uten økonomiske bidrag fra stat eller kommune, for såvidt som deres opptjente «lønn» for en stor del er kommet sykehuset — det vil si: umiddelbart de syke og norsk helsestell, vederlagsfritt til gode. Helsedirektøren, som oss bekjent ikke har avlagt Vor Frue Hospital noen visitt på de siste 20 årene, er muligens ubekjent med at stillingen i dag jevnt over er mer bekymringsfull. Alle våre sykehus har et stadig stigende antall av leiet hjelp, lønnet etter det vanlige regulativ, som følge av søsterkongregasjonenes reduserte rekruttering og de i Norge arbeidende søstres temmelig høye gjennomsnittsalder. Hospitalene må sikre disse søstre en rimelig og høyt fortjent pensjon etter et helt livs ulønnet arbeid, og vi kan godt forstå at disse utgiftsposter, sammenholdt med økede lønningsbudsjetter, økede krav til moderne utstyr og dertil kursatser som medfører *nedgang* i inntektene, gjør de ansvarlige temmelig urolige for fremtiden. Helsedirektøren er selv oppmerksom på kompleksiteten i et sykehus-budsjett, og det må nå være hvert enkelt sykehus sak å fremføre overfor de pris-avgjørende myndigheter og de kommunale bevilgende instanser de bekymringer og behov som de kan dokumentere.

Vi vet, som også Helsedirektøren anfører, at der på det lokale plan rundt om i landet finnes et «meget fruktbart og tillitsfullt samarbeide mellom de katolske og offentlige sykehus», og det sier seg selv at såvel de katolske sykehus som «St. Olav» ønsker såvel dette, som et godt og tillitsfullt forhold til vårt lands helsemyndigheter. Fremgangsmåten ved vurderingen av våre sykehus' relative plassering hva medisinsk standard angår, og derav følgende kursatser, har imidlertid ikke styrket denne tillit.

Vi har syntes det var både riktig og nødvendig å formidle denne uro. I sitt svar streifer ikke Helsedirektøren engang sin selsomme uttalelse til «Arbeiderbladet» («Ingen tvinger noen til å drive sykehus. . .») — det synes som han fremdeles ikke ser noen feil på den. Desto mer overraskende må det ha kommet på ham at den faktisk har vakt adskillig irritasjon. Også på hold hvor motivene *ikke* — som han antyder — er «politiske», men faglige og menneskelige. Man behøver nemlig ikke å være «konservativ» for å finne hans ord ukloke og upasende overfor mennesker som ubedt gir sitt liv og sitt slit til sykepleien — for manges vedkommende endatil i et fremmed land hvis udekkede behov for sykehusplass og -personell er et faktum. Og vi føler oss ikke skyldbetyngt hverken overfor kulturen eller religionen ved tydelig å ha påpekt det.

Vil man fremme trivsel, gjensidig tillit og samarbeide — og det er den verd, den saken det her gjelder — så forutsetter det hos begge parter en innsikt som bare kontakten kan bygge opp. Og uten at vi på dette spesielle punkt i dag kan tale på vegne av samtlige overordnede for de katolske sykehus

(Forts. n. side)

Den franske dramatiker *Jean Anouilh* «leker» med historien — han gjorde det med *Jeanne d'Arc* i det poetiske vittige dramaet «Lerken» og han har gjort det — halvt kynisk — med martyren *Thomas Becket* av *Canterbury* i det dramaet som her er filmet. «Becket» er egentlig en studie i menns vennskap, og vennskapet, sier en av hans skikkelser, «er et kjærte og ømt og levende dyr. Det synes å feste sine to øyne på deg — øyne som varmer. Huggtennene ser en ikke. Men det er et dyr som har dette merkelige ved seg, at når det er dødt — da biter det!»

Kong *Henrik* av *England* tilgir ikke at *Thomas Becket*, den venn og ranglebror som han har utnevnt til erkebiskop for å få makt over kirken gjennom sin håndgangne mann, omvender seg og gjør «Guds ære» til noe som står over kongens ære. Kampen mellom de to, frem til «mordet i katedralen», har fristet mange penner. Den betydeligste er vel *T. S. Eliot's* — hans versedrama om martyren blir hele tiden, for den som kjenner det, en streng og ubarmhjertig målestokk for *Anouilh's* elegante, men mer overflatiske behandling av stoffet.

Det er en vakker og storslått film regissøren *Peter Glenville* har laget — han bringer til den teknisk fullkomne «kjempeproduksjon» hele den sikre smak og *Oxford-kultur* en så ofte har savnet i *Hollywood's* historiefilmer. Fargene er utsøkte, og fotografens kamerabruk har en bevegelse og en rytme som løsriver oss fra «filmteater» med ypperlig virkning. Både

i *Norge*, synes vi for egen regning at det bør alvorlig overveies, om ikke tiden nå er moden — overmoden — for drøftelser, der Helsemyndighetenes målsetninger og de private sykehus' særlige problemer, på det lokale og det landsomfattende plan, blir virkelig konfrontert, og samordnet i forståelse.

«*St. Olav*».

i spillestil, utstyr og fotografering ligger «Becket» så nær opp til britenes monumentale *Shakespeare-filmer*, at *Anouilh's* tekst og opplegg her og der kan virke som en spe kropp i for store praktklær.

Peter O' Toole gir i hovedrollen som kong *Henrik II* med temperament og effekt uttrykk for maktmenneskets ubotelige ensomhet: Den lunefulle normanniske fyrsten blir farlig som en såret løve da han mener seg sveket i vennskapet og overgitt av den eneste som holdt ham ensomheten, råskapen og kjedsommeligheten fra livet — *O'Toole's* spill er gjennomtrengt av irsk sjarm og livfullhet. *Richard Burton* sannsynliggjør veksten i *Thomas Becket*, fra den glade hoffmann og kansler til den ubøyelige Guds mann, som under det siste forsøk på en forsoning med kongen, i en prektig filmet rytter-scene på en forblåst sandstrand og med havet som bakgrunn, kan si: «Jeg følte meg ganske enkelt, for første gang, ansvarlig for noe, den gang du la denne byrden på meg i den tomme katedralen. Jeg var en mann uten ære. Og så — plutselig hadde jeg en ære, den æren som jeg aldri ville ha trodd kunne bli min: Guds ære. En ufattelig og sårbar ære, som et forfulgt kongsbarn».

Martyriet er et mysterium — *Anouilh* har ikke videre sans for det: Hans styrke ligger i psykologien og viddet og den historiske ironi. Scenene ved det franske hoff og i *Vatikanet* er her skrevet og spilt med fin malise. Og uten at han har dybde til helt å sannsynliggjøre det, holder han sin *Becket* ren og rank under mitraen, i en verden av kald «realpolitikk».

I birollene merker en seg særlig *John Gielgud's* subtile franske konge, *Paolo Stoppa's* pave og *Gino Cervi* som en kurie-kardinal så lur at han lurer seg selv!

«Becket» er avgjort, for øye og sinn, en film-opplevelse i særklasse.

X.

Guds innbydelse

«*Himlenes rike er å ligne med en konge som gjorde bryllup for sin sønn. Og han sendte sine tjenere ut for å be de innbudte komme til bryllupet, men de ville ikke komme.*» Slik er bibelteksten 19. søndag etter *Pinse*.

Denne konge som holder bryllup for sin sønn, det er *Gud*. Sønnen er *Kristus, Messias*. Tjenerne som går ut for å kalle de innbudte er profetene og apostlene. I *Jesu* ords umiddelbare historiske sammenheng er jo de innbudte som nekter å komme, og som mishandler tjenerne, jødene; mens de som samles inn fra gaten er hedningene og synderne. Og byens brann som forutsies er antagelig *Jerusalem's* ødeleggelse, som fant sted i året 70.

Men denne lignelsen henvender seg ikke bare til de skriftlærde og fariseerne, men til alle kristne, gjennom alle tider.

Det vi må forstå, er at vi er alle sammen. *Guds* innbudte. Han ber oss om at vi allerede nå slutter oss til hans sønn, som han har sendt oss for å gi oss sannhet og frelse. Han innbyr oss til å følge ham i tro og kjærlighet på den vei som fører oss til fullkommen forening med ham.

Det tragiske er at vi kan nekte.

Det er prisen for vår frihet, denne frihet som er vårt adelsmerke.

I det daglige tilhører vi vel ikke den gruppe menne-

Latin - norsk

Et forslag om innførelse av morsmålet i visse deler av messen i Norge foreligger nå. Det skal forelegges til godkjenning i Rom, og man regner etter det «St. Olav» får opplyst med at forandringene kan tre i kraft innen utgangen av 1964.

Formannen i den oppnevnte liturgiske kommisjon, pater A. J. Ivens opplyser at forslaget bl. a. innebærer at epistel og evangelium leses på norsk i alle messer hvor menighet er til stede. De skal leses vendt mot menigheten og fra det sted som anses for mest hensiktsmessig. Ved særlige anledninger kan epistel og evangelium dessuten fremføres på latin.

— Hvordan innledes epistel og evangelium?

— Epistelen skal innledes med ordene: «Lesningen er tatt fra (f. eks. Pauli brev til romerne) . . . Menigheten svarer til slutt: «Gud være lovet». «Evangelium innledes med ordene: «Herren være med dere» og svaret: «Og med din ånd». «Dette hellige evangelium står skrevet hos evangelisten . . .», svar: «Ære være deg, Herre». Til slutt svarer menigheten: «Løvet være du, Kristus».

— Andre forandringer i forslaget?

— I menighetsmesser uten sang kan Graduale etc. inntil videre leses på norsk. Pater Noster bes på morsmålet sammen med menigheten i alle messer som ikke er latinsk høymesse. Bønnen innledes av presten med ordene: «La oss nå på Herrens oppfordring be slik som Han selv har lært oss . . . Fader Vår . . .»

— Ved menighetens kommunion sier presten: «Se Guds lam, se Ham som tar bort verdens synder». Menigheten svarer: «Herre, jeg er ikke verdig at du går

Koncelebrasjon

Under prestenes retrett på Hønefoss i september ble den hl. messe for første gang her i Norge koncelebrert, dvs. forrettet av en hel gruppe geistlige i fellesskap. Man hadde fått spesiell tillatelse fra Rom for denne ene anledning og anmodning om å rapportere til Vatikanet de liturgiske erfaringer som ble gjort under denne nye form for feiring av messen.

Celebrant var biskop Mangers assistert av biskop Gran og Monsignore Gorissen. Koncelebranter var tolv andre prester, alle i messehagel og gruppert omkring alteret.

Den høytidelige begivenhet fant sted den 3. september på festen for Pave Pius X.

inn under mitt tak, men si bare et ord, så blir min sjel helbredet.»

— Ved mottagelsen av den hellige kommunion blir ordene: «Kristi legeme» — «Amen».

og vårt svar

sker som nekter ved direkte å gjøre opprør. Vi tilhører snarere dem som nekter å komme av likegyldighet: «Men de brydde seg ikke om det og gikk sin vei, den ene til sin aker, den andre til sitt kjøpmannskap.»

Det faller ikke vanskelig å overføre disse ord og disse innvendinger til våre forhold; de kan alle sammenfattes i dette ene, som vi ofte har hørt og sagt: «Jeg har ikke tid!»

Ikke tid! Har kanskje ikke han som er Sannheten sagt: «Hva gavner det et menneske om han vinner den hele verden, men tar skade på sin sjel?» Eller som det heter i en kanskje riktigere oversettelse: «Om han ruinerer sitt eget liv.» Det sanne liv som han har mottatt ved dåpen og som, på godt og ondt, er et evig liv?

Jeg har ikke tid, ikke tid til å be, ikke tid til å lese, ikke tid til å berike og fordype min tro, ikke tid til å hjelpe min neste. Jeg har nok med mitt eget.

Nei, sannelig, vi vet ikke hva vi stenger oss ute fra! Vi nekter å motta Guds innbydelse. Allikevel skal vi en dag stå overfor ham, og da skal vi stå der med det som vi, hele vårt liv igjennom, har strevet etter, og som kan vise seg å være helt verdiløst.

Det er sant at Guds miskunn er uendelig og hans tålmodighet uten grenser. Men like sant er det at vi men-

nesker vil bli mett i forhold til vår lengsel og vår kjærlighetsevne. Om vår lengsel alltid har vært vendt bort fra Gud og rettet mot det umiddelbart adspredende, om vår kjærlighet aldri har hevet seg over en egoistisk utnyttelse av det nære og jordiske, blir den da noensinne i stand til å åpne seg for den sanne fylde som den var skapt for?

Vår frihet vil da være så slovet, at den ikke lenger er i stand til å fatte og gripe vårt sanne gode. Den vil ikke makte noe annet enn å falle tilbake i denne skyggeværden hvor den hele tiden har levet.

«Hvor din skatt er, der vil også ditt hjerte være.» Det er avgjørende for oss, at vi allerede nå plasserer vår skatt på det rette sted, så vårt hjerte må kunne øse av den evige gledes kilde, når vi engang kommer inn til Guds gjestebud.

Jesus hentydet til denne evige fest hos Gud, da han innstiftet Eukaristiens sakrament: «Jeg har hjertelig lengtet etter å ete dette Påskelam med dere for jeg lider; for jeg sier dere: Fra nu av skal jeg aldri mere ete det for det er blitt fullkommet i Guds rike.»

Det er ved å delta i dette måltid, som han innbyr oss til allerede hernede i sin Kirke, og hvor han gir seg selv til føde, at vi best kan holde vedlike og øke i oss selv den hunger og den lengsel etter Gud, som på hans glade ord: «Alt ligger til rette, kom til bryllupsfesten!» vil få oss til å svare med hele vårt vesens tilslutning: Jeg er rede jeg også, la meg få være hos deg i all evighet!

Th. P.

BLIKK på TIDEN

MED FORSTÅELSE

■ En internasjonal debatt, innen og utenfor den katolske kirke, er i gang, omkring Kirkens standpunkt til barnebegrensningen. Som kjent er dette standpunkt oppe til ny prøvning, som følge av de nye vitenskapelige fakta som særlig medisinen og befolknings-prognosene har lagt frem. Pave Paul har, i en foreløpig uttalelse («St. Olav» nr. 14 i år) opplyst at en samvittighetsfull undersøkelse av alle problemets dimensjoner er i gang, fra Kirkens side, og at en veiledende tekst kan ventes når konklusjonene av dette arbeide foreligger.

I det som skrives her hjemme fra ikke-katolsk hold om problemet, finner en bare sjelden forsøk på å referere noenlunde eksakt og uttømmende de delvis meget langsiktige moralske og naturrettslige perspektiver katolikker nødvendigvis også må anlegge på et slikt problem. En velbalansert og godt informert kronikk i «Dagbladet» (2. september) av Andreas Skartveit er her en sympatisk unntagelse. Skartveit refererer, og legger stor vekt på, de gjengse anker mot Kirkens syn og praksis, såvel når det gjelder den individuelle ekteskaps-moral som Kirkens medansvar overfor en økning av verdensbefolkningen som kan arte seg katastrofeaktig. Men han er ikke derfor blind for at Kirkens moralske autoritet i saker som denne rører ved skjebnesvangre krefter, på menneskehetens vegne. Under henvisning til en artikkel i den franske ukeavisen «L'Express» skriver han:

«Det Kyrkja er redd for, er at den dagen mennesket sjølv på vitskapleg veg kan regulera vidareføringa av livet, den dagen har ein slege av alle bremser. Ein byrjar med fødselskontroll, så byrjar ein å kontrollera arveanlegg, kvar får sitt genetiske kort, så går ein vidare ved å hindra abnorme born i å veksa opp osfr.

Spørsmålet som reiser seg er ikkje mindre enn dette: Kva er livet? Kyrkja kjenner seg her framfor eit mysterium, eit heilag mysterium, og Kyrkja kjenner det slik at dersom ho opnar slusene her, kan ingen vita om vi ikkje om to-tre sekel vil finna oss att i det reine barbariet. Nett i denne uvissa omkring fødselen meiner Kyrkja at det er noko som gjev ein fridom til verda. Det at det ikkje er råd å vita kva som blir fødd, mysteriet ved å bli til, tykkjest for Kyrkja å vera knytt til det edlaste i menneskets lagnad.

Det tykkjest meg vondt å ein-sidedig fordøma denne pøssisjonen. Det er utan tvil ein fare i den utviklinga Kyrkja reddast, og ein bør vel kunna krevja at dei som sterkest kritiserer Kyrkja her, bør kunna gje eit skikkeleg svar på såpass vanskelege spørsmål som dette: Kva er livet? Eller dette, som romerkyrkja no har teke opp med fornya styrke: Kva er mennesket? I saker som denne må ein vita kva ein gjer, og standpunkta må vera vel gjennomtenkte. Eg er ikkje sikker på at alle kritikarane fyller det kravet.»

Skartveit slutter sin kronikk på en håpefull tone:

«Spørsmålet er besett komplisert. Det er mennesket det i siste instans står om, same kva løysing ein vel, og det er ingen litens innsats. I begge tilfelle kan det bera gale avgarde. Men må det vera tillete for ein utanforståande å uttrykkja ein von om at nyvurderinga i romerkyrkja av dette dilemmaet også fører til nye standpunkt. Men ein må ved sida av denne vona ha full respekt for eit anna standpunkt. Spørsmålet er ikkje enkelt, og ein kan vera sjeleglad som ikkje er pave.»

Det er en sjeleglede vi kan dele!

DEN STØRSTE TANKE

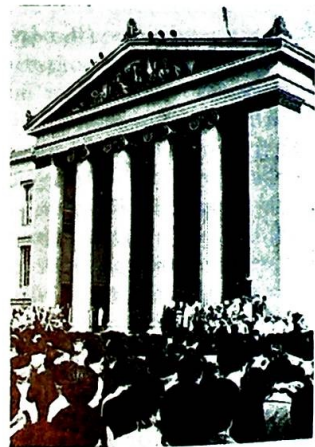
■ September — vår «akademiske» måned — løper snart ut, når De leser dette. Universitetet har for gamle og unge «studenter» vært i sentrum for interessen — fra fest og opptog til bitter hybeljakt. Et visst tradisjonelt skjær har det visst også, at den nye rektor ved Universitetet i Oslo, professor Hans Vogt, holdt en riktig obligat tale fra Aula-trappen, til de nye dusk-behengte «borgere», og at talen ble funnet ganske utstrekkelig i «Vårt Land» og «Morgenbladet».

Sistnevnte sted (3. september) anstiller Bj. (Frank Bjerkholt) noen ganske velturerte betraktninger over temaet «kunnskap er makt» — hva det er i mer enn én mening:

«Når har noensinne kunnskaper i seg selv utrettet de mirakler som rektor ser frem til? Intelligens og viden er redskap, ikke et mål, og som ethvert redskap kan de benyttes til godt eller ondt. Det skulle da dette århundre ha lært oss. Et langt viktigere spørsmål enn kunnskapstilegnelsen er derfor hva som trenges for at vår akseleerende viden ikke skal føre oss mot fordervelsen, men mot en bedre fremtid.

Ved en immatrikuleringsfest kunne det også være anledning til å advare mot de faretruende tegn som vårt nye utdannings-samfunn viser på økende goldhet og følelseskulde som følge av den ensidige interesse for kunnskapene alene. Viden sikrer hverken toleranse eller medlidenhet — den setter dem tvert om i fare hvis den dyrkes for sin egen skyld.

Er det kanskje en ny overtro som rektor lanserte? Og er hans kanskje farligere enn noen av de tidligere? For den kolde

velg riktig tobakk

mild og moden
aromatisk og velsmakende
SKANDINAVIAS MEST SOLGTE TOBAKK

TIEDEMANN'S GUL

St. Hallvard-guttene

Gutter i alder 9—12 år bli medlem av det katolske guttekor.
Innmeldelse på 11a skole (Fougstadgt. 10)
tirsdag og fredag kl. 17—19 eller
dirigenten Øistein Vogt tlf.: 68 55 82, Enerhaugt. 3, Oslo 1.

overtro er knapt rimeligere enn den varme. Det ligger for såvidt i tiden. En filosofisk retning har jo opphevet logikken til førerstilling i åndslivet, slik at den er blitt eneste norm for bedømmelse av livsanskuelser. Men særlig mye ånd blir det da ikke rom for.

Rektor Vogt har tidligere vist interesse for Syd-Afrika. Det kan da ikke være noen mening at det er mangel på kunnskap og videns som ligger bak et fenomen som apartheid? Eller er Makarios dum?

Skulle det være behov for enda flere eksempler, kan vi gratis gi den nye overtros menn et virkelig godt kort. En av de fremste intelligenser i våre dager, en mann med tre doktorgrader, altså virkelig en kunnskapens veiviser, er Enver Hodja i Albania.

Jo, kunnskap er makt.»

Rektor kunne ha funnet stikkordet til det glemte avsnitt i talen, endatil hugget i sten, på frontgavlen til Uppsala-universitetet. Der står etter sigende: «Att tänka fritt är stort. Att tänka rätt är större».

FØR SESJONEN

■ Vi har nå og da hatt grunn til grinete kommentarer over den behandling Vatikan-konsilet har fått i norsk offentlighet. Desto gledeligere er det å måtte fastslå at det synes å være et tilbakelagt stadium: Såvel en rekke norske aviser som Radio og Fjernsyn har vist saklig interesse og adventende vennlighet ved denne tredje sesjons åpning, og de redaksjonelle kommentarer som har forekommet, har så langt vi har sett vært både objektive og fordomsfrie.

En særlig kompetent og grundig «dekning» av dette stoffet har «Morgenposten» ære av — avisen har alliert seg med skribenter som svensken Gunnel Vallquist og dansken Børge Rudbeck når det gjelder informasjon om den katolske kirke, og begge står så godt til som det er mulig, i begivenhetenes sentrum, for å formidle stoff av god europeisk standard. Sistnevntes kronikk om pave Paul's encyklika («Morgenposten» 11. september) er et godt og overbevisende eksempel på det.

Før sin avreise til Rom har videre vår hjelpebiskop John W. Gran vært intervjuet av såvel Fjernsynets Dagsrevy som «Arbeiderbladet» og «Morgenposten» — alle tre steder av intervjuere som kan sitt fag. I sine uttalelser har biskop Gran lagt adskillig vekt på å nyansere den oppfatning mange har fått om konsilet som en slags holmgang mellom «radikale» og «reaksjonære» bisper og kardinaler. Og noen av hans anførsler (her etter «Arbeiderbladet» 12. september) synes vi må ha en særlig interesse også for «St. Olav»s lesere:

«Kirken var på mange måter i ferd med å bli foreldet. Gammelmodig. Det er pave Johannes 23.s store misjon at konsilet ble sammenkalt. Og nå, når det store maskineriet er satt i gang, erkjenner kirken hvor uendelig nødvendig dette kirkemøtet er på alle områder. Den sten som er satt i bevegelse, vil kanskje rulle meget lenger enn de fleste kunne forestille seg da det hele begynte. Det er merkbart for oss som deltar i konsilet, hvor stor optimismen er blant dem som ønsker fornyelse på nær sagt alle felter innenfor kirkens liv og virksomhet. Men store dyr går langsomt. Derfor er det galt å vente at det skal skje mange og store forandringer på kort tid. Det ønsker vi nemlig ikke. De reformer og forandringer som alle erkjenner nødvendigheten og ønskeligheten av, må skje som en utvikling — ikke som en omkalfatring — og langt mindre som en revolusjon.

— Hvordan er stemningen blant de sterkt konservative elementer som vi jo vet den katolske kirken har, hvordan ser kardinaler som *Ottaviani* og *Siri* på det som skjer?

— Vi må ha de konservative som en bremse på vognen, sier Gran. Det vil alltid være noen som er fornøyd med det bestående og som har vanskelig for å se nødvendigheten av fornyelse. De mener ut fra sin redelige oppfatning at den katolske kirke må stå som den urokkelige klippe i en kaotisk verden, der ingen vet hvor det bærer hen. De fleste av oss mener nok at vi trenger begge disse elementer i den katolske kirke. Det meste i kirken vil stå fast, men det som er underlagt foranderlighetens og forbedringens lov, må ajourføres for at vi ikke skal miste kontakten med de mennesker vi skal veilede.»

I tilknytning til skjemaet om økumenismen, sier biskop Gran, der som kjent selv er medlem av konsil-kommisjonen for kristen enhet:

«Skjemaet er et reelt forsøk på brobygging til alle dømte kristne. Grunnlaget er en dyp respekt for individets samvittighetsfrihet i religiøse spørsmål. Alle kristne må akseptere alle andre kristne som redelige mennesker som dyrker sin Gud ut fra egne forutsetninger og egen overbevisning. Vi ser i dem først og fremst kristne brødre. Vi ønsker en tilnærming ved at vi klargjør alle punkter vi har felles. Det faktum at de fleste kristne er døpt og derved innlemmet i den kristne kirke, at de tror på den samme Gud og den samme frelse og lever i det samme perspektiv om opptagelse i et evig liv, gjør at vi dypt erkjenner at det vi har tilfelles er langt mer vesentlig enn det som skiller. Det økumeniske samarbeid bør derfor bestå i at vi kommer sammen i gjensidig kjærlighet og respekt for å utbygge det felles grunnlag så langt det lar seg gjøre. Derfor må vi ikke begynne vår tilnærming med diskusjoner om det som skiller. Når vi i lengre tid har søkt å rydde av veien så mange som mulig av de gamle misforståelser, kan vi i vennskap ta opp de relativt få teologiske spørsmål hvor det virkelig er store divergenser. Så får vi se hvor langt de kan avklares. Men vi trenger å komme sammen og lære hverandre å kjenne. Vi har allerede hatt positiv reaksjon på denne holdningen i Tyskland, Nederland, Belgia og Danmark. I Norge er dette på begynnerstadiet. Vi ligger jo langt fra Europa. Vårt store ønske er at vi også her må få mer av dette.»

Det samme skjema, fastslår biskop Gran, tar også opp

«forholdet til dem som ikke dyrker noen religion. Det er tatt med i det økumeniske skjema som det nå skal voteres over. Standpunktet her er at Kirken alltid skal respektere en manns ærlige overbevisning, nettopp fordi vi anser den personlige samvittighet som den norm menneskene er forpliktet til å handle etter. Det dreier seg her om en erklæring om den absolutte samvittighetsfrihet. Vi venter at dette konsilet vil bli særlig husket for dette punktet.»

Frater Candidus.

Blyvinduer Glassmalerier

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

— Kan De fortelle litt om *denne* faktor i ungdomskriminaliteten, det er jo ukjent stoff stort sett for oss.

— I siste nummer av «Dansk Ugeskrift for læger» finnes det noe om dette blant annet, det er en stigende interesse for disse tilfellene. De medfører kronisk usikkerhet med bare flyktig beslutningsdyktighet, en holdning som ser ut som mistro, men som egentlig er kontaktsvakhet, en stadig, uopphørlig søken uten riktig å vite etter hva. Uten å finne det eller uten å bli stående ved det som engang er funnet. En manglende evne til å integrere erfaringer i personligheten, bare evne til rent rasjonell bearbeidelse, selv dét forbigående. Evne til alt, bare ikke til innsats av personligheten. Konkrete og abstrakte begreper er alle til stede, men blir ikke bragt i levende sammenheng med noe. Intelligens kan de facto være god, men har ingen betydning for livsløpet. De ofte fremførte klager og besværinger virker tenkte, ikke følte og har et tydelig hypokondert preg. Tilsynelatende umotiverte raserianfall og hyperseksualitet. Til og med selvmordforsøkene gjør inntrykk av å være likesom tilferdige.

— Hvis et slikt barn ikke har noe godt hjem kan vi vente oss litt av hvert, fastslår doktor Olsson. — Vi har medikamenter, men det er likevel mange som vi ikke kan hjelpe. De er meget labile og det er påfallende mange

selvmord blant dem. De kommer inn i en depresjon hvor selvmordet er nærliggende. De står her hos oss og sier: Nå klarer jeg ikke dette livet lenger, jeg kommer kanskje til å hive meg foran en bil. Eller de sier: En vakker dag bare svømmer jeg utover helt til jeg ikke orker mer.

— Når vi skal dømme om ungdomskriminaliteten må vi også ha muligheten for slike skader klart for oss. Men ungdomsproblemet er jo ikke bare det, temporallaps er bare én av mange faktorer.

Faktorer og tegn. Manglende kjærlighet i hjemmet, foreldre som helt slipper kontrollen med de barn de dog har ansvaret for, karakterjag, en økende følelse av det meningsløse i selve jaget, ensomhet, alkohol. Overlege Olsson og hans medarbeidere ser tegnene til daglig. De vet at unge bryter sammen fordi de ikke klarer atom-bombediskusjonene og angsten. De har møtt unge som får nevrosor av dette med automasjonen. De kan registrere en påtagelig økning i intimiteter mellom kjønnene alt i 12—13 års alderen. 14 års gamle piker som er gravide, forbindelser som de vet får psykiske følger for de

STØTT

«ST. OLAV» —

BRUK DET

SOM EN GAVE!

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Arendal
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Bergen
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hammerfest
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hønefoss
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Lillestrøm
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke	}	Tromsø
St. Mikael's Prestegård		
St. Theresia kirke	}	Trondheim
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

Et virkelig kvalitetsprodukt

FELLESSKAPET

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 7. oktober: Medlemmene tar del i rosenkransandakten i St. Olavs kirke kl. 19.

Etter andakten er det samvær i foreningslokalet. Foredrag av fru Brita Paus: Legmannen og sannheten.

Alle katolske damer er velkommen.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urtegt. 29 11, tlf. 68 08 68.

Kontortid 12—13 hver dag unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

KATOLSK
INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.
P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

fleste. Forbindelser som vil sette merker. På mange måter. Her i Oslo Helseråds spesialavdeling, i Barnevernsnevnden og andre steder ligger et materiale som burde få oss våkne. Som burde få oss til å stanse i maset vårt og gjøre opp et regnskap. Vi kan ikke lenger skyve problemet til side, det er vårt ansvar enten våre egne barn er implisert eller ikke.

A. R.

ITALIA: 280 BISPEDØMMER!

Italia hadde pr. 1. januar 280 bispedømmer, fremgår det av en statistikk som er gjengitt i «Osservatore della Domenica». 69 ligger i Nord-Italia, 86 i Mellom-Italia, 94 i syd og 31 på øyene. Den yngste biskopen i landet for tiden er den 42 år gamle Salvatore Nicolosi av Lipari. (KNA)

PRESTER LØSLATT

Sofia — To katolske prester som var dømt til 20 års fengsel, kapusinerpateren Robert Prustoff og assumptionistpateren Marislav Batscheff er løslatt av det bulgarske politiet. De to prestene ble fengslet henholdsvis i 1950 og 1952, beskyldt for «spionasje». (KNA)

MESSEN PÅ PORTUGISISK

Rio de Janeiro (KNA) — Brasils biskoper har besluttet å la store deler av den hl. messe bli lest på portugisisk.

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

Tirsdag 29. september kl. 20:

DEN ANTI-RELIGIØSE KAMPANJE I SOVJET-UNIONEN ved journalist *Jahn Otto Johansen*.

Tirsdag 5. oktober kl. 20:

FRA MOT-REFORMASJON TIL MED-REFORMASJON ved pater *Finn Thorn*.

Tirsdag 13. oktober kl. 20:

NESTEKJÆRLIGHETENS ØKUMENISME ved pater *W. Hertman O.F.M.*

MESSEN PÅ PORTUGISISK Rio de Janeiro (KNA) — Brasils biskoper har besluttet å la store deler av den hl. messe bli lest på portugisisk.	KJENTE FREDRIKSTAD- FIRMAER	Norske Fina ^A/_S Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreoljer FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG > 12 371	
<i>Andr. Panne</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 12 945	<i>Fredrikstad Glassmagasin</i> Tlf. 1662 - 2062	Byens spesialforretning <i>Olsson</i> TAPÉT OG GULVBELEGG Agentgt. 2 - Tlf. 17 080	
KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 13 190	C. HANSSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD	ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad	
	EDVARDSEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 11 220 - Fredrikstad	HELENE ANDRESEN KJØTT- OG PØLSEVARER Glemmegt. 3, 4, 5. Tlf. 12 131 og 12 031	
O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840			
KLEMET JOHANSEN Fredrikstad Begravelsesbyrå Farmannsgt. 10 - Tlf. 13 062 1885 75 år 1960			

ENGELSK «FREDSKORPS»
AV TENÅRINGER

England har idag et lite «fredskorps» av frivillige tenåringer som gjør en ypperlig innsats i arbeidet for gamle og syke mennesker, blant sinnssyke, immigranter og mennesker som har kommet på kant med loven. «Korpset» er kjent som Community Service Volunteers og blant medlemmer er både katolikker og ikke-katolikker.

Stifteren av dette tiltaket er Alec Dickson som også var en av pionerene i forbindelse med Voluntary Service Overseas. I en uttalelse har han selv sagt at hensikten med arbeidet i selve England er å bruke ungdommens indignasjon og lyst til innsats i sosialt arbeide.

Her er noen glimt av det arbeide som de unge utfører i all stillhet:

En 18 år gammel gutt har nesten alene oppsynet med 40 voksne menn i et sinnssykehjem. En annen gutt lever og arbeider i en Borstal-anstalt mellom unge som har

fått dårlig start i livet. Unge piker underviser asiatiske barn som har kommet som immigranter til en forstad av London.

Gutter og piker fra «Korpset» arbeider i slumstrøkene, på hjem for lite utviklede barn og med andre oppgaver. Mange av dem går uten lønn eller annen godtgjørelse løs på arbeider som de fleste av oss ville si nei takk til selv om det var toppbetalt.

De fleste av de frivillige er omkring 18 år og arbeider for «Korpset» et par måneder etter at de har sluttet vanlig skole, før de skal på universitet eller ut i arbeidslivet.

KONTAKT MED DE DØVE

De døve er forberedt på å bli sett på som «rariteter». Fordi de bruker tegn. Fordi stemmene deres er anderledes. Fordi de reagerer og tenker på en annen måte. Når et menneske som kan høre for første gang møter en døv, tror

han at den døde er en «raritet». I virkeligheten er han ikke det, hans måte å være på er bare et resultat av en serie handicap, mange av dem har han hatt hele livet.

Den 27. september er Døves internasjonale dag, vi møter igjen deres alvorlige problem.

90% av de døve lærer ikke mere av sprog, tale og munnavlesning enn at de såvidt kan trenge gjennom overflaten av de hørendes samfunn. Det blir den daglige småsnakk de kan klare. Selv om dette har *meget* stor verdi, er og blir det et liv på overflaten, og åpner ikke for det virkelige fellesskap. — Fullt sosialt fellesskap avhenger av at mennesker kan snakke uhemmet sammen, på like fot, med samme sprog. Et slikt forhold er nesten umulig å danne mellom hørende og døve. Virkelig ubundet og tilfredsstillende sosial omgang kan den døde bare få i samværet med andre døve — og det gjør han.

BERGEN		
FLYGEL - PIANO - ORGELFABRIKK <i>Jacob Knudsen</i> BERGEN	<i>T. Beyer</i> BOK-OG PAPIRHANDLE AKSJESELSKAP Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen	Johan H. BENTZON A/S En gros - Telefon 10106
DRIKK DOLLAR KAFFE	WILLY BJARNOLL Malermester Tlf. 75 573	JACOB L. BERSTAD Kontorutstyr Bergen - Oslo
FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET VESTA STIFTET 1890 SAMMENSLUTTET MED ÆOLUS OG <i>Bergens Brand</i>	OMA DIDR. MEHN - ANDERSEN LEGE- og SYKEREKVISITER Bergen	DA KVALITET SKAL DE BYGGE, da henvend Dem til oss om glassarbeidet. DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090
A/s Smith Sivertsen's BAKERIER & CONDITORIER	MØHLENPRIS BAKERI S. Aakre Tlf. 11 616	
SPEIL OG FOTORAMMER i godt utvalg <i>T. Kjelstrup Olsen</i> midt i Marken	<i>Hvitete og skånsommere vask med</i> «REFORM» BERGENS SÅPEFABRIKK A/S	

Den døve som fullt ut utnytter *mulighetene* til fellesskap både med hørende og døve, er den som utvikler seg mest kulturelt og åndelig. I virkeligheten er han ikke noen «raritet». Døvheten og den ufullkomne tale og avlesingsevne er et handicap — men det forringer hverken de intellektuelle eller de menneskelige egenskaper hos den døve.

«Mennesket lever ikke av brød alene» — en utdanning som bare tar sikte på

hans materielle behov er derfor ikke nok. Hans åndelige behov krever mere, og dette *mere* er en nærmere kontakt med mennesker. Den døves virkelige behov nå er derfor en så god og allsidig utdanning at han får en velutrustet forstand og et velfyllt begrepsforråd. — Evnen til normal tenkning vil være den døves redningsplanke — den eneste garanti han kan få for en ansettelse i arbeidslivet og en tilnærmet *god kontakt*.

SPANIAS PROTESTANTER

Madrid (KNA) — De vel 20 000 spanske protestanter og de omkring 12 000 utlendinger i landet som tilhører et eget trossamfund har ca 300 kirker og kapeller til sin rådighet.

De siste statistikker viser at bl. a. 5 800 tilhører Plymouth-brødrene, noe over 4000 det spanske baptistsamfund, over 3000 den spanske evangeliske kirke, 3 300 adventister og 1000 Jehovas vidner.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.

Åpent hverdager
kl. 10—13, 16—20.
Lørdag kl. 10—12.30.

Gode Bergens- firmaer

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482
BERGEN

K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pøsefabrikk

Solheimsgt. 25
Tlf. 99 016 Bergen

HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstysforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

NYGÅRDSGT. 4

UR

hos

FINCKELSEN

I Nygårdsgaten v/Eldorado
og
i Sletten Shopping Senter

Etableret 1859 Telegramadresse Drevelin

S. DREVELIN's EFTF.

Kirurgisk instrumentmaker
Bandagist

Christian Michelsensgt. 5 - Telefon 13 181

Ortopedisk Verksted -
Polioklinikk
Telefon 99 323

Gjertsen
i Småstrandgaten

BOKHANDEL BERGEN

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

Når det gjelder
STRØMPER

L. ANDERSEN A/S - BERGEN

Velassortert engrosforretning i frukt, grønnsaker og poteter.
Import av tørket og hermetisk frukt samt erter av beste kvalitet.

BERGENS GJÆRDENEFABRIK A/S

Montering av gjerdar

Tlf. 15 522 - 14 731

Hos oss finner De alt i
Undertøy - Sengeutstyr

FABRIKUTSALGET A/S

KNUDSEN
i Marken

Møbler — Gardiner — Tepper

SIEMENS NORGE A/S

Alt i elektrisk materiell, anlegg-, reparasjonsverksted

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

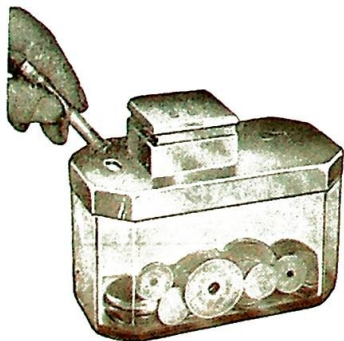
KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

WISBECH

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen

Tlf. 21 18 32

HVA ER UNDERFORSIKRING?

Hvis forsikringssummen er lavere enn verdien av Deres innbo risikerer De å ikke få full erstatning. La ikke dette hende Dem.

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 66 34 90
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE

DRØYERE KAFFE

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90